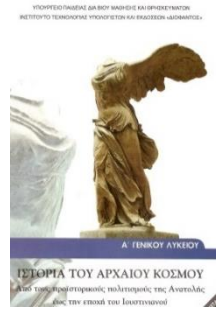


ΜΙΝΩΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ



Σελίδες 60 - 64



Γενικές πληροφορίες



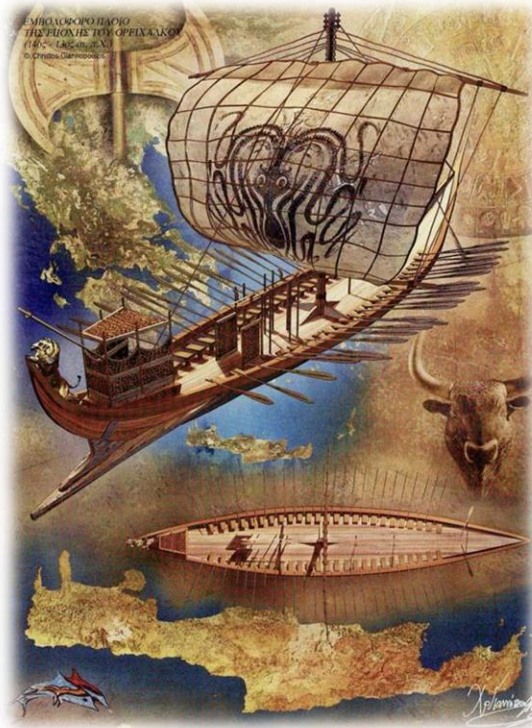
Ο Μινωικός πολιτισμός οφείλει την ονομασία του στον πρώτο της Βασιλιά, **Μίνωα**. Η ονομασία αυτή δόθηκε συμβατικά από τους αρχαιολόγους που μελέτησαν την εποχή αυτή, την **Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού**.

Την οργάνωση της ζωής και την ανάπτυξη του πολιτισμού διαμόρφωσαν η **γεωγραφική θέση** του νησιού στο κέντρο περίπου της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου μεταξύ τριών ηπείρων, η **μορφολογία του εδάφους** με τις **εύφορες αλλά μικρές πεδιάδες** ανάμεσα σε **μεγάλους ορεινούς όγκους** και το **ζεστό κλίμα** που ευνοούσε τη γεωργία.

Δείτε τον χάρτη για να εντοπίσετε τις περιοχές στις οποίες εμφανίστηκαν ανάκτορα

↓	↓	↓	↓

Η εμπορική δραστηριότητα των Μινωιτών Μινωική θαλασσοκρατία



Η θέση της γυναίκας στο Μινωικό πολιτισμό

Ο τρόπος οργάνωσης της ζωής, όπως φαίνεται από τα αρχαιολογικά ευρήματα, προβάλλει ιδιαίτερα τη γυναίκα. Εκτός από τον πρωταγωνιστικό ρόλο που έπαιζε στη θρησκεία, αφού λατρευόταν ως **θεά της γονιμότητας**, η θέση της στη μινωική κοινωνία φαίνεται ότι ήταν αντίστοιχη με εκείνη που κατείχε ο άνδρας. Γυναίκες **συμμετείχαν σε επικίνδυνα αθλήματα** όπως τα **ταυροκαθάψια** και σε **κυνηγετικές εξορμήσεις** μαζί με τους άνδρες. **Φρόντιζαν, επίσης, την εμφάνισή τους, περιποιούνταν το σώμα τους, καλλωπίζονταν και φορούσαν περίτεχνα και κομψά ενδύματα**, που προκαλούν εντύπωση ακόμη και σήμερα με την **τολμηρότητά τους**.



Η μινωική θρησκεία

Κυρίαρχο ρόλο είχε στη μινωική θεολογία μια γυναικεία θεότητα, που ταυτίζεται με τη **θεά της γονιμότητας**. Δίπλα της λατρευόταν ένας μικρός θεός. **Ιερό ζώο ήταν ο ταύρος και σύμβολα ιερά τα κέρατα του ταύρου και ο διπλός πέλεκυς**. Ναούς δεν οικοδομούσαν και τους θεούς τους τούς λάτρευαν στην **ύπαιθρο**, σε **κορυφές των βουνών** ή σε **ιδιαίτερους χώρους στα ανάκτορα**. Από τις θρησκευτικές τελετές ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα **ταυροκαθάψια**



Τα **ταυροκαθάψια** αποτελούσαν μέρος των γιορτών της άνοιξης και συμβόλιζαν τη σύλληψη του ιερού ταύρου. Κατά τη διάρκεια αυτού του αθλήματος, οι ταυροκαθάπτες, πολύ συχνά ήταν γυναίκες, πάνωνταν από τα κέρατα ενός ταύρου, εκτελούσαν ένα επικίνδυνο άλμα στον αέρα, πάνω από τη ράχη του ζώου, και προσγειώνονταν στο έδαφος. Οι διάφορες παραστάσεις ταυροκαθαψίων δείχνουν τους αθλητές σε ποικίλες στάσεις. Οι αγωνιζόμενοι δεν έφεραν βαρύ οπλισμό, αλλά μερικές φορές κρατούσαν δίκτυα για να παγιδεύουν το θύμα και λόγχες, με τις οποίες όμως δε σκότωναν αλλά τραυμάτιζαν ελαφρά τον ταύρο με σκοπό να τον ερεθίσουν.

Τα κύρια χαρακτηριστικά στον τομέα της Τέχνης

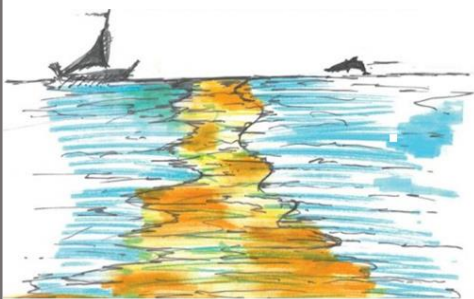
↓	↓	↓	↓	↓
Λεπτότητα	Φαντασία	Αγάπη για τη φύση	Προσαρμογή της τέχνης σε ανθρώπινα μέτρα	Απέφευγαν να φτιάχνουν ογκώδη και μνημειώδη κτίρια

Τα Μινωικά ανάκτορα



Τα Μινωικά ανάκτορα δεν ξεχώριζαν τόσο για τον όγκο τους στο χώρο όσο για την **πολυμορφία** τους. Πυρήνας του μινωικού ανακτόρου ήταν μια **μεγάλη αυλή**, γύρω από την οποία διαρθρωνόταν ένα **πολυδαίδαλο, πολύπλοκο σύστημα δωματίων, διαδρόμων και ανισόπεδων επιφανειών**. **Βεράντες, φωταγωγοί και αποθηκευτικοί χώροι** εξυπηρετούσαν τόσο την ανάγκη τους για την **αισθητική** όσο και τις **πρακτικές ανάγκες** της καθημερινής ζωής. Οι τοίχοι των ανακτόρων σε ευρεία κλίμακα διακοσμούνταν με **τοιχογραφίες**. Τα θέματά τους ήταν εμπνευσμένα από τη **φύση** και τις **διάφορες τελετές που τελούνταν στα ανάκτορα**.





Η κοινωνία στη Μινωική Κρήτη

Η απουσία τειχών, όπλων, και αμυντικών συστημάτων καθώς και οι τοιχογραφίες στα ανάκτορα που απεικονίζουν κυρίως σκηνές από τη φύση και τις θρησκευτικές τους τελετές, αποδεικνύουν ότι οι κάτοικοι της Κρήτης ήταν **άνθρωποι ευτυχισμένοι, ειρηνικοί και αγαπούσαν πολύ τη ζωή**. Αυτό αποδεικνύουν επίσης και τα κομψά έργα τέχνης στον τομέα της μικροτεχνίας.

Η γραφή στη Μινωική Κρήτη

Η πρώτη μινωική γραφή ήταν το ιδεόγραμμα, η ζωγραφική δηλαδή απεικόνιση γνωστών αντικειμένων. Τα ιερογλυφικά αυτά σημεία με την πάροδο του χρόνου απλοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε απλά περιγράμματα. Έτσι το εικονιστικό ιερογλυφικό σύστημα έγινε γραμμικό ιερογλυφικό. Ο Βρετανός αρχαιολόγος sir Arthur Evans κατέγραψε 135 ιερογλυφικά και των δύο κατηγοριών, εικονιστικά ή γραμμικά. Εύκολα αναγνωρίζουμε εργαλεία, μουσικά όργανα, πλοία, φυτά που κυριαρχούν στις αγροτικές καλλιέργειες όπως το σιτάρι και η ελιά, ζώα, όπως ταύροι και αίλουροι που ήταν το έμβλημα των βασιλιάδων, ιερά σύμβολα, όπως τον διπλό πέλεκυ.



Ο πλήνιος δίσκος της Φαιστού ανασύρθηκε το 1908 από τα ερείπια του μινωικού ανακτόρου της Φαιστού. Φέρει σημεία της κρητικής ιερογλυφικής γραφής και στις δύο όψεις, που αποτυπώθηκαν με σφραγίδες, όταν ο πηλός ήταν νωπός. Αποτελεί, θα λέγαμε, την αρχαιότερη εφεύρεση της τυπογραφίας. Στις δύο όψεις του βρίσκονται 45 διαφορετικά σύμβολα, πολλά από τα οποία αναπαριστούν εύκολα αναγνωρίσιμα αντικείμενα, όπως ανθρώπινες μορφές, ψάρια, πουλιά, έντομα, φυτά κ.α. Συνολικά υπάρχουν 241 σύμβολα, 122 στην 1^η πλευρά και 119 στην 2^η. Ο δίσκος της Φαιστού έχει κεντρίσει τη φαντασία πολλών αρχαιολόγων και έχουν γίνει αφάνταστες προσπάθειες αποκρυπτογράφησης του χωρίς επιτυχία



Η Γραμμική γραφή Α' είναι προϊστορική γραφή με κέντρο την Κρήτη. Τελειοποιήθηκε και γενικεύθηκε κατά τους νεοανακτορικούς χρόνους, την περίοδο 1700-1450 π.Χ. και αντικατέστησε το παλαιότερο ιερογλυφικό σύστημα γραφής. Ανακαλύφθηκε το 1900 από τον Βρετανό αρχαιολόγο sir Arthur Evans και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα μυστήρια της σύγχρονης αρχαιολογίας. Αν αποκρυπτογραφηθεί, θα αποκαλύψει τη γλώσσα και ενδεχομένως και την καταγωγή των Μινωιτών.

Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Η γραμμική γραφή Α' είναι συλλαβική, δηλαδή κάθε σημείο αντιστοιχεί σε μία συλλαβή. • Αποτελείται από 70 συλλαβογράμματα, χαρακτήρες με συγκεκριμένη συλλαβική φωνητική αξία, και από 60 ιδεογράμματα, χαρακτήρες που αντιπροσωπεύουν αντικείμενα.

Υλικά γραφής. Τα σωζόμενα κείμενα είναι χαραγμένα σε ποικίλα υλικά όπως κονίαμα, πηλό, πέτρα, μέταλλα. Είναι, επίσης, πολύ πιθανόν να γράφτηκαν και σε άλλα υλικά όπως παπύρους και διφθέρες, τα

Η ανασκαφή

Οι πολιτικές αλλαγές ευνόησαν την πρόσθεση του Έβανς να ξεκινήσει ανασκαφές στην Κρήτη μετά την [Κρητική Επανάσταση](#). Το 1899, χρησιμοποίησε τα χρήματα της πατρικής κληρονομιάς για να αγοράσει την περιοχή στον Κεφαλά. Χρησιμοποιώντας ένα μεγάλο για την εποχή δυναμικό, ο Έβανς ξεκίνησε μιας μεγάλης κλίμακας συστηματική ανασκαφή. Στο τέλος του 1903 είχε αποκαλύψει ένα μεγάλο μέρος των θεμελίων ενός εκτεταμένου συμπλέγματος, το οποίο προσδιόρισε ως Ανάκτορο της [Κνωσού](#) κέντρο του [Μινωικού πολιτισμού](#). Όχι μόνο αποκάλυψε τα θαμμένα ερείπια και τα δημοσίευσε σε τέσσερις τόμους στο *Το Παλάτι του Μίνωα στην Κνωσό*, (1921 - 1935), κλασικό έργο της αρχαιολογίας, αλλά τα συντήρησε ουσιαστικά με τις μεθόδους της εποχής του και εν μέρει τα αναστήλωσε.

Στην προσπάθεια της αναστήλωσης χρησιμοποίησε ξένα υλικά, σαν το τσιμέντο. Όπως είναι φυσικό, ασκήθηκε κριτική εναντίον του από εκείνους που πίστευαν ότι η αναστήλωση έπρεπε να γίνει με τα μέσα και τις τεχνικές εκείνης της εποχής, αλλά με την προσπάθειά του ο Έβανς βοήθησε και βοηθά ακόμη και σήμερα τον μέσο επισκέπτη να "διαβάσει" τον αρχαιολογικό τόπο. Έτσι, αν και τα αποτελέσματα για τους σύγχρονους ακαδημαϊκούς ερευνητές είναι ενοχλητικά, τα κίνητρά του στην προκειμένη περίπτωση είναι δικαιολογημένα. Θα πρέπει να μη λησμονείται, άλλωστε, ότι όταν ο Έβανς εργαζόταν στην Κνωσό στην περίοδο [1899 - 1935](#), πολλοί από τους συγχρόνους του ασχολούνταν μόνο με την αφαίρεση ευρημάτων από τους αρχαιολογικούς τόπους που ανέσκαπταν.

Εκτός από το πρωτοποριακό για την εποχή ανασκαφικό του έργο στην περιοχή του ανακτόρου, σημαντική ανακάλυψη του Έβανς θεωρείται η αποκάλυψη περίπου 3.000 πινακίδων Γραμμικής Α και Γραμμικής Β. Η Γραμμική Β αποδείχθηκε ότι ήταν πρώιμη μορφή της [ελληνικής](#) γλώσσας από την Υπομινωική περίοδο. Η Γραμμική Α, η γλώσσα των Μινωιτών παραμένει έως σήμερα στο μεγαλύτερο τμήμα της μη αποκρυπτογραφημένη.

Ο Έβανς χρίστηκε ιππότης το [1911](#) για τις υπηρεσίες του στην αρχαιολογία, την Κνωσό και το [μουσείο Άσμουλ](#). Η ανασκαφή στην περιοχή της Κνωσού, (την οποία αγόρασε για να μπορεί να τη διατηρήσει από καταστροφές), συνεχίζεται ακόμα και σήμερα από τη [Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή](#) στην [Αθήνα](#).

